A 5698.

Täieline

ABD-Ramat,

kust

makele luggemist õiete õppida,

nüüd

Otto Willem Masing

wäljaandnud.

EESTI KIRJANDUSE SELTS Tartu

Tartus 1823.
Trükkitud Schünmanni jures.

Der Druck dieser Schrift wird unter der Bedingung bewilligt, daß gleich nach dem Abdruck und vor Herausgabe derselben sieben Exemplare an diese Censur-Comite zur vorschriftmäßigen Vertheilung eingesandt werden.

Dorpat, den 15 Juni,
1823.

Dr. M. von Engelhardt,
Censor.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu
37932

Pisſikeſed pohkſtawid:

a b$_e$ d$_e$ e g$_e$ h$_e$ j$_e$ i

k$_e$ l$_e$ m$_e$ n$_e$ o õ p$_e$ r$_e$ ſ$_e$

Kustuvad t$_e$ u w$_e$ z$_et$

---

k l m n o p t s Kuus

ä ö ü

Sured pohkſtawid:

A B$_e$ D$_e$ E G$_e$ H$_e$ J$_e$

J K$_e$ L$_e$ M$_e$ N$_e$ O P$_e$

R$_e$ S$_e$ T$_e$ U

W$_e$ Z$_et$

Poled sõnnad kahhe pohkstawiga.

ab	ba	eb	be	ib	bi	ob	bo	ub	bu
ad	da	ed	de	id	di	od	do	ud	du
ag	ga	eg	ge	ig	gi	og	go	ug	gu
ah	ha	eh	he	ih	hi	oh	ho	uh	hu
ai	ja	ei	je	ii	ji	oi	jo	ui	ju
ak	ka	ek	ke	ik	ki	ok	ko	uk	ku
al	la	el	le	il	li	ol	lo	ul	lu
am	ma	em	me	im	mi	om	mo	um	mu
an	na	en	ne	in	ni	on	no	un	nu
ap	pa	ep	pe	ip	pi	op	po	up	pu
ar	ra	er	re	ir	ri	or	ro	ur	ru
as	sa	es	se	is	si	os	so	us	su
at	ta	et	te	it	ti	ot	to	ut	tu
aw	wa	ew	we	iw	wi	ow	wo	uw	wu
až	ža	ež	že	iž	ži	ož	žo	už	žu.
åb	bå	öb	bö	õb	bõ	ûb	bû	åd	då
öd	dö	ëd	dë	ûd	dû	åg	gå	ög	gö
õg	gõ	gö	ûg	gû	åh	hå	öh	hö	õh
hõ	ûh	hû	åi	já	öi	jö	õi	jõ	ûi
jû	åk	kå	ök	kö	ëk	kë	ûk	kû	ål
lå	öl	lö	ël	lë	ûl	lû	åm	må	öm
mö	õm	mõ	ûm	åp	mû	på	ön	nö	õn
nõ	ûn	nû	åp	ör	pö	rö	ëp	pë	ûp
pû	år	rå	ös	sö	ër	së	ûr	rû	ås
så	ös	sö	õs	ût	tû	åž	åt	tå	öt
tö	õt	tõ	ûž	žå	öž	žö	åw	wö	õw
wõ	ûw	wû	åž	žå	öž	žö	öž	žõ	ûž
žû.									

Poled sõnnad kolme pohkstawiga.

Bab	bad	bag	bah	bai	bak	bal
bam	ban	bar	bas	bat	bau	baw
baz.	Dab	dad	dah	dai	dak	dal
dam	dan	dap	dar	das	dat	dau
daw	daz.	Gab	gad	gag	gah	gai
gak	gal	gam	gan	gar	gas	gat
gau	gaw	gaz.	Hab	had	hag	hai
hak	hal	ham	han	hap	har	has
hat	hau	haw	haz.	Jab	jad	jah
jai	jak	jal	jam	jan	jap	jar
jas	jat	jau	jaw	jaz.	Kab	kad
kag	kah	kai	kak	kal	kam	kan
kap	kar	kas	kat	kau	kaw	kaz.
Lab	lad	lag	lah	lai	lak	lam
lan	lap	lar	las	lat	lau	law
laz.	Mab	mad	mag	mah	mai	mak
mal	mam	man	map	mar	mas	mat
mau	maw	maz.	Nab	nad	nag	nah
nai	nak	nal	nam	nan	nap	nar
nas	nat	nau	naw	naz.	Pab	pad
pag	pah	pai	pak	pal	pam	pan
par	pas	pat	pau	paw	paz.	Rab
rad	rag	rah	rai	rak	ral	ram
ran	rap	rar	ras	rat	rau	raw
raz.	Sab	sad	sag	sah	sai	sak
sal	sam	san	sap	sar	sas	sat
sau	saw	saz.	Tab	tad	tag	tah
tak	tai	tal	tam	tan	tap	tar
tas	tat	tau	taw	taz.	Wab	wad
wag	wah	wai	wak	wal	wam	wan
wap	war	was	wat	wau	waz.	

Poled sõnnad kolme pohkstawiga.

Häb	häd	häg	häh	häi	häk	häl
häm	hän	häp	här	häs	hät	häw
häz.	Jäb	jäd	jäg	jäh	jäi	jäk
jäl	jäm	jän	jäp	jär	jäs	jät
jäw	jäz.	Käb	käd	käg	käh	käi
käk	käl	käm	kän	käp	kär	käs
kät	käw	käz.	Läb	läd	läg	läh
läi	läk	läl	läm	län	läp	lär
läs	lät	läw	läz.	Mäb	mäd	mäg
mäh	mäi	mäk	mäl	mäm	män	mäp
mär	mäs	mät	mäw	mäz.	Näb	näd
näg	näh	näi	näk	näl	näm	nän
näp	när	näs	nät	näw	näz.	Päp
päd	päg	päh	päi	päk	päl	päm
pän	päp	pär	päs	pät	päw	päz.
Räb	räd	räg	räh	räi	räk	räl
räm	rän	räp	rär	räs	rät	räw
räz.	Säd	säd	säg	säh	säi	säk
säl	säm	sän	säp	sär	säs	sät
säw	säz.	Täb	täd	täg	täh	täi
täk	täl	täm	tän	täp	tär	täs
tät	täw	täz.	Wäs	wäd	wäg	wäh
wäi	wäk	wäl	wem	wän	wäp	wär
wäs	wät	wäw	wäz.			
Beb	bed	beg	beh	bei	bes	bel
bem	ben	bep	ber	bes	bet	beu
bew	bez.	Deb	deg	deh	dei	dek
del	dem	den	dep	der	des	det
dew	dez.	Geb	ged	geh	gei	gek
gel	gem	gen	gep	ger	ges	get

Poled sõnnad kolme pohkstawiga.

geu	gew	gez.	Heb	hed	heg	heh
hei	hek	hel	hem	hen	hep	her
hes	het	heu	hew	hez.	Jeb	jed
jem	jen	jep	jer	jes	jet	jew
jez.	Keb	ked	keg	keh	kei	kek
kel	kem	ken	kep	ker	kes	ket
kew	kez.	Leb	led	leg	leh	lei
lek	lel	lem	len	lep	ler	les
let	les	lew.	Meb	med	meg	meh
mei	mek	mel	mem	men	mep	mer
mes	met	meu	mew.	Neb	ned	neg
neh	nei	nek	nel	nem	nen	nep
ner	nes	net	new.	Peb	ped	peg
peh	pei	pek	pel	pem	pen	per
pes	pet	pew	pez.	Reb	red	reg
reh	rei	rek	rel	rem	ren	rep
rer	res	ret.	Seb	sed	seg	seh
sei	sek	sel	sem	sen	sep	ser
ses	set	sew.	Teb	ted	teg	reh
tei	tek	tel	tem	ten	tep	ter
tes	tew.	Web	wed	weg	weh	wei
wek	wel	wem	wen	wep	wer	wes
wet	wew.					

Bib	bid	big	bih	bik	bil	bim
bin	bip	bir	bis	bit.	Dib	did
dig	dih	dik	dil	dim	din	dip
dir	dis	dit.	Gib	gid	gig	gih
gik	gil	gim	gin	gip	gir	gis
git	giw.	Jib	jid	jig	jih	jik
jil	jim	jin	jip	jir	jis	jit

Poled sõnad kolme pohkstawiga.

jiw.	Kib	kid	kig	kih	kik	kil
kim	kin	kip	kir	kis	kit.	Lib
lid	lig	lih	lik	lil	lim	lin
lip	lir	lis	lit	liw.	Mib	mid
mig	mih	mik	mil	mim	min	mip
mir	mis	mit.	Nib	nid	nig	nth
nik	nil	nim	nin	nip	nir	nis
nit.	Pib	pid	pig	pih	pik	pil
pim	pin	pip	pir	pis	pit	piw.
Rib	rid	rig	rih	rik	ril	rim
rin	rip	rir	ris	rit	riw.	Sib
sid	sig	sih	sik	sil	sim	sin
sip	sir	sis	sit	siw.	Tib	tid
tig	tih	tik	til	tim	tin	tip
tir	tis	tit	tiw.	Wib	wig	wih
wik	wil	wim	win	wip	wir	wis
wiw.						
Hob	hod	hog	hoh	hol	hom	hon
hop	hor	hos	hot	how.	Job	jod
jog	joh	joi	jok	jol	jom	jon
jop	jor	jos	jot	jon	jow.	Kob
kod	kog	koh	koi	kok	kol	kom
kon	kop	kor	kos	kot	kou	kow.
Lob	lod	log	loh	loi	lok	lol
lom	lon	lop	lor	los	lot.	Mob
mod	mog	moh	moi	mok	mol	mon
mop	mor	mos	mot	mow.	Nob	nod
nog	noh	noi	nok	nol	nom	non
nop	nor	nos	not	nou.	Pob	pod
pog	poh	poi	pok	pol	pom	pon

Poled sõnnad kolme pohkstawiga.

pop	por	pos	pot.	Rob	rod	rog
roh	roi	rok	rol	rom	ron	ros
rot	row.	Sob	sod	sog	soh	soi
sok	sol	som	son	sop	sor	sos
sot	sow.	Tob	tod	tog	toh	toi
tok	tol	tom	ton	top	tor	tos
tot	tow.	Wob	wod	wog	woh	woi
wok	wol	wom	won	wop	wor	wos
wot.	Lód	lõm	mók	mól	móm.	Nóp
nór	pór	tóg	rók	rõm	rõn	
Höb	höd	hög	höh	höi	hök	höl
höm	hön	höp	hör	hös	höt.	Köb
köd	kög	köh	köi	kök	köl	köm
kön	köp	kör	kös	köt	köw.	Löb
löd	lög	löh	löi	lök	löm	lön
löp	lör	lös	löt	löw.	Möb	möd
mög	möh	möi	mök	möl	möm	mön
möp	mör	mös	möt.	Nöd	nög	nöh
nöi	nök	nöl	nöm	nön	nöp	nör
nös	nöt.	Pöb	pöd	pög	pöh	pöi
pök	pöl	pöm	pön	pöp	pör	pös
pöt	pöw.	Röb	röd	rög	röh	röi
rök	röl	röm	rön	röp	rör	rös
röt	röw.	Söb	söd	sög	söh	söi
sök	söl	söm	sön	söp	sör	sös
söt	söw.	Töb	töd	tög	töh	töi
tök	töl	töm	tön	töp	tör	tös
töt.	Wöb	wöd	wög	wöh	wöi	wök
wöl	wöm	wön	wöp	wör	wös	wöt

Poled sõnnad kolme pohkstawiga.

Bub	bud	bug	buh	bui	buk	bul
bum	bun	bup	pur	bus	but.	Dub
dug	duh	dui	duk	dul	dum	dun
dup	dur	dus	dut	duw.	Gub	gud
gug	guh	gui	guk	gul	gum	gun
gup	gur	gus	gut	guw.	Jub	jud
jug	juh	jui	juk	jul	jum	jun
jup	jur	jus	jut	juw.	Kub	kud
kug	kuh	kui	kuk	kul	kum	kun
kup	kur	kus	kut	kuw.	Lub	lud
lug	luh	lui	lum	lun	lup	lur
lus	lut	luw.	Mub	mud	mug	muh
mui	muk	mul	mum	mun	mup	mur
mus	mut.	Nub	nud	nug	nuh	nui
nuk	nul	num	nun	nup	nur	nut.
Pub	pud	pug	puh	pui	puk	pul
pum	pun	pup	pur	pus	puw.	Rub
rud	rug	ruh	rui	ruk	rul	rum
run	rup	rur	rus	rut	ruw.	Sub
sud	sug	suh	sui	suk	sul	sum
sun	sup	sur	sus	sut	suw.	Tub
tud	tug	tuh	tui	tuk	tul	tum
tun	tup	tur	tus	tut	tuw.	Wub
wud	wug	wuh	wui	wuk	wul	wum
wun	wup	wur	wus	wut	wuw.	Hůt
hůw	Jůr	jůt.	Kůb	kůd	kůh	kůk
kůl	kům	kůn	kůp	kůr	kůs	kůt.
Lůd	lůg	lůh	lůk	lům	lůn	lůp
lůs.	Můd	můg	můk	můr	můt.	Nůd
nůg	nůh	nůk	nůl.	Půd	půh	půi
půk	půs	půt.	Růb	růd	růw.	Sůd

Poled sõnnad kolme pohkstawiga.

sũg.	Tũd	tũh	tũk	tũl	tũm	tũn
Wũt	wũr.	Kla	klå	kle	kli	klo
klõ	klõ	klu	klũ.	Kra	krå	kre
kri	kro	krõ	krõ	kru	krũ.	Pla
plå	ple	pli	plo	plõ	plõ	plu
plũ.	Pra	prå	pre	pri	pro	prõ
prõ	pru	prũ.	Tra	trå	tre	tri
tro	trõ	trõ	tru	trũ.	Wla	wlå
wle	wli	wlo	wlõ	wlõ	wlu	wlũ.

Poled sõnnad nelja pohkstawiga.

Haaw	hããl	härm.	hais	halg	hans
hark	haud	heãl	hein	hiir	hilp
hind	hirw	hool	hulk	hunt.	Jaan
jãtk	jalg	järg	jams	joon	jook
jõhw	juht	juur	just.	Kaak	kaal
kaas	kael	kaer	käis	kärn	kahk
kaim	kaks	kalk	kand	karp	karm
karw	kaus	keed	keel	keer	keet
kelk	kelm	kesk	kihk	kiik	kiil
kink	kink	kirn	kirp	kisk	kits
kiud	kius	kõht	kool	kool	kont
kark	kõrk	kõrt	kõrt	karw	kõrw
kõrw	kuid	kuis	kuiw	kuld	kult
kulp	kumb	külg	külm	künd	küps
küüs	kurb	kurt	kust	knub.	Laan
laat	ladw	lãil	laim	lamp	laps
laut	laul	laur	leed	leek	leem
leer	lehm	lest	leib	leig	liig

Poled sõnnad nelja pohkstawiga.

liim	lein	lind	link	lint	lips
loit	loog	look	loom	lont	lõhk
lõhn	lõun	lõõw	luht	lüht	lüps
lüüs	luik	luts	luuk.	Maak	maks
malk	mõrk	mart	mast	mees	meid
maid	mold	muld	mulk	murd	must
müts.	Nääl	nahk	neel	narb	nirk
noor	nõõr	nõrk	nurk	nürk	nurm
nüüd	nühk	nülg.	Paas	päew	paik
pant	pard	part	peel	peen	pelt
piht	piit	piim	piin	pilk	pind
pist	pink	pirk.	Saag	saak	särg
särk	saks	salk	salw	talw	sant
seen	seep	sein	seks	serw	sest
siht	sill	sild	silk	sims	sirk
söit	sõlg	sõlm	sõst	sõrg	sõrm
sohk	sool	soon	sork	suks	sülg
sülg	surm	suur.	Taat	tahm	taht
taht	talw	tang	tark	task	teed
telt	teps	tiht	tiik	tiks	tilk
tilp	timp	tint	tips	tõld	tolk
tomp	tõns	tõns	tõns	tõrs	tõrw
toht	toht	tool	tolm	tont	tops
torm	torn	tuhk	tung	tups	turb
turk	tusk	tuur.	Waat	waat	walk
wänt	waht	waht	wait	wald	wand
wang	warb	warn	wars	wars	wask
wats	weel	weer	wend	wihk	wihm
wiht	wiis	wiks	wing	wirk	wits
wõlg	wõõt	woog	woos	wõrs	wõrk.

Poled sõnnad wie pohkstawiga.

Hõlps	jooks	korts	kọrts	krims
larts	narts	plạts	pleek	plịnk
ploom	prisk	prịts	pruuk	pruụt
pruụl	traạt	trahw	traks	tromp
truup	wårsk	winsk	kọnts.	

Kahheseggased, ja ühhe heälega wäljahüetawad.

ae,	ae,	ai,	åi,	au,	ei,
eå,	eo,	eu,	iu,	oe,	oi,
õe,	õi,	õe,	õi.	ou,	õu,
ui					
ae, åe	Laew, seål,	kaew,	waew,	päew,	päel,
ai, åi	Kai,	kaim,	raisk,	kåi,	kåis.
au, ei	Kaup, peig,	lauk, reis,	raud, hein.	laud,	leib,
oi, oe, õe, õi	Koit,	loit,	roid	koi,	poeg,
õi, õe	Kõik,	lõim,	nõid,	wõik,	mõek.
ou, õu	Kous,	nõu,	põud	rõuk,	tõuk
iu, ui	Kiut,	kius,	kui,	luisk,	tuisk

Heälega pohkſtawid:

a ä e i o ö õ u ü.

Heäleta pohkſtawid:

b d g h j k l m n p r ſ t w ž.

Sulla ja waljo heälega pohkſtawid:

Sullad: ą ą̈ ę i o ǫ̈ ǫ u ü. waljud: a ä e i o ö õ u ü.

Sullad:

kool, tąl, mąnd, wil, pąlk, wąrs, ſulg, ąrm..

Waljud:

kool, tal, månd, wil, palk, wars, ſulg, arm.

Rõhhutud ja rõhkumatad pohkſtawid:

Rõhhutud: á ä é ĭ ó ö õ ú ü.

Rõhkumatad: a ä e i o ö õ u ü.

Rõhkumatad: kalla, talla, warras, wannud, kąlli, wąlli, tulle.

Rõhhutud: kálla, tálla, várras, vánnud, kálli, válli, túlle.

Rõhkumatad: ſinna, minna, tänna, linna, wõlla, murre.

Rõhhutud: ſïnna, mïnna, tänna, lïnna, wõlla, múrre.

Kahhe ja ühhe heälega sõnnad:

Ühhe heälega:
haud, kaup, laud, raud, taud, paun.

Kahhe heälega:
háud, káub, láud, ráud, táud, páun.

Kokkoluggemised:

Ab ras	ad der	åb bar	ak kid
ál les	ám met	an did	ar gus
el lo	él lo	em ma	es malt
här da	hin ged	hul gad	i as
ig gaw	ih nes	im me	jams ja
järs ko	jür ri	kab ba	käb bi
kal ja	kam ber	kar nits	ker ge
kir wes	kor bits	köw wer	klaas sep
lag gund	lam mas	lep pik	lin nask
lo mus	lön gad	lus sik	mag gus
mah la	maks ma	met sis	möt ded
mun na	mut tad	nag ga	nah kur
nar mas	need ma	nel jas	när wak
nim mi	or raw	ör nus	or mus
pab ber	pig gi	plaas ter	prees ter
prag gin	reh ha	rid da	roh hi
rö wel	röh hud	ruk kid	sil mad
sit tik	sör med	söör med	suh kur
süt tis	tra wer	treh ter	wan ker
wor mid	wool med	wöt med	wuh hin.

Kokkoluggemiſed:

Ar mas tus
ig ga weſt
lam bu rid
mae nit ſus
mel le kas
nár wa kas
nal ja mees
ön nis tus
or ja pǫlw
pal ga tud
pöh ja to
pöl le ma
rat tas ſep
rö ga tus
rum mo pu
rüw we dast
ſám mel ma
ſip pel gas
ſüd da mik
ter wi ſed
tör wa tud
wöl glae ne.

Ab bi ka ſa
áb ba usk lik
et te wöt ma
id dan du ſed
jam ſi mi ſed
koh to möist ja

áb ba usk
ih ho lik
löh han dik
mat tu ſed
na bu ris
náp pit ſas
or mu ſed
öp pi ja
oh ha kas
pei o pois
po e mees
rab ba ja
rab ba dus
rö mus tus
rut ta kas
ſaks la ne
ſad du las
ſöm me rad
ſun di mus
til gu tid
tu lis pask

ab bi el lo
el la mi ne
ek ſi tu ſed
ih hal da miſt
kar ri kak rad
lah ti lö ma

em ma ne
jag ga ma
löp pu ſed
meh hi ne
nar rit ſas
nae ris ma
ob bli kad
öm ma ne
pal lu ma
prąs ſi ma
pöd de ja
ram mo tö
rat ſu tid
rös ti ma
rum ma lus
ſal la lik
ſön na tud
ſu li ſed
tar wi tus
tol mo tus
wöör mön der

ar mo li kult
en ne muist ne
hád da li ne
him mus ta miſt
kib bo wit ſad
löd di ſe ma

Kokkoluggemised:

lap pi li ne
met sa li ne
nör ku mi ne
nur ja tu mad
pul ma li sed
pud de ne ma
rod di se ma
saw wi ho ne
wan gi wed do

löh han di kud
nik ku ta ma
no da meh hed
nob be das te
pur jes ta ma
rah ho li ne
rak ken da ma
tol lo rah was
wil ta ki te

ma ja li ne
nob be das te
noh hi se ma
pot ti sep pad
pöh ja pool sed
rip pa kil le
san di kod da
tún nis me hed
wál la li ne

Ah nes ta mi ne.
Him mus ta mi sed.
Kind ral kub ber neer.
Lan ge töb bi ne.
Nut to pis sa rad.
Pat tust pöör ma ta.
Rõ mus ta mi ne.
Tül lit se mi sed.

Är ra löp mi ne.
Jag ge le mi ne.
Koh to möist mi sed.
Mön nu sa mas te.
Ön nis teg gi ja.
Lep pi ta mi seks.
Sön na kuul ma ta.
Wil le puh ku jad.

Är ra lun nas ta mi ne.
Wäl ja wal la mi sest.
Täh he le pan ne ma ta.
Pär ran du se jät ja.
War jo näit mi sed.
Ne kru ti wöt mi ne.
Är ra wal lit se tud.

Ül les är ra ta mi ne.
Ül le mad wal lit se jad.
Ar mo ku lu ta mi sed.
Wal le möt le mi sed.
Ma wär ri se mi ne.
Wer re wal la mi ne.
Huk ka möis te tud.

Luggemised.

Jummal on üks Waim, kes tedda kümmardawad, peawad tedda Waimus ja töes kümmardama. Joh. 4, 24.

Enne kui mäed sündisid, ja énne kui ma ja mailm lodi, ollid sinna Jummal iggaweste. Laul 90, 2.

Jummala jures ei olle muutmist, egga wahhetamise warju. Jakob. 1, 17.

Jehowa sa kiusad mind läbbi, ja tünned mind; sa tead mo maggamist, ja mo üllestöusmist; sinna möistad mo mötted kaugelt ärra. Kui ep olle weel sönna mo kele peäl, wata! siis tead sinna sedda köik ärra. Kuhhu pean ma minnema so waimo eest, ja kuhhu pean ma pöggenema so palge eest. Laul 139.

Jummala ees ei olle ei üksi loom näggemata, waid köik on awwalik temma silma ees. Ebr. 4, 13.

Kui sured on so teud Jehowa! sa olled neid köik targaste teinud: ma on täis sinno pärrandust. Laul 104, 13.

Oh! sedda Jummala rikkuse, tarkuse ja tundmise süggawust. Rom. 11, 33.

Jummala jures ei olle ühtigi asja wöimata. Luk. 1, 37.

Jummal on taewas, temma teeb köik, mis temma tahhab. Laul 115, 6.

Luggemised.

Kirjutud on: olge pühhad, sest minna ollen pühha. 1 Pet. 1, 16.

Sinna ep olle mitte Jummal, kel hea meel on õeluse pärrast; kes pahha, sel ei wõi so jures asset olla; sa wihkad neid, kes nurjatumad tõed ettewõtwad. Laul 5, 5. 6.

Jummal maksab iggaühhele temma teggude järrele: willetsus tulleb iggaühhe hinge peale, kes kurja teeb. Rom. 2, 6 ja 9.

Jummal ei wõi walletada. Ebr. 6, 18.

Jummal ei olle kellestki meie seast kaugel. Apost. Teg. 17, 28.

Minna ollen Jummal liggidelt ja Jummal kaugelt, ütleb Jehowa; kas kegi wõib warjule minna warjopaikusse, et minna tedda ei peak näggema? eks minna täida taewad ja maad? ütleb Jehowa. Jerem. 23, 23, 24.

Jummal teeb taewa wäega, ja nendega, kes ma peal ellawad, kuida ta tahhab; ja sedda ep olle, kes temma wasto jõuaks, ehk kes temmale wõiks õõlda: mis sa teed? Danil 3, 32.

Innimese päwad on ärramäratud; temma kude arru on sinno käe; temma seätud aega olled sa teinud. Laul 114, 5.

Minno mõtted ep olle mitte teie mõtted, egga teie teed, mitte minno teed ütleb Jehowa. Jes. 55, 8.

Luggemised.

Neile, kes Jummalat kartwad, tulleb köik heaks. Rom. 8, 28.

Tahhad sa ello sisse minna, siis pea käsosönnad. Matt. 19, 17.

Jummal on sülle teada andnud oh innimene mis hea on; ja mis nõuab Jehowa so käest muud, kui et sa pead teggema, mis kohhus on. Mik. 6, 8.

Köik kirri on Jummalast sisseantud, ja sadab kassu öppetuseks, nomimiseks, parrandamiseks ja juhhatamiseks, mis öiguses on. 2 Tim. 3, 16.

Innimesed peawad arru teggema kohtopäwal iggaühhest tühjast sönnast, mis nemmad on räkinud. Wilip. 4, 3.

Öntsad on need, kes puhtad südddamest on. Matt. 5, 8.

Jummal ei pea luggu, misugguseset suggust innimene on; waid köige rahwa seast on se, kes tedda kardab, ja öigust teeb, armas temma meleşt. Apostl. Teg. 10, 34, 35.

Se on Jummalat armastama, et meie temma käsosönna peame. 1 Joh. 5, 3.

Sinna pead Issandat omma Jummalad armastama köigest ommast südddamest, köigest ommast hingest, ja köigest ommast meleşt. Matt. 22, 37.

Kui kegi mind armastab, kül se peab minno sönna. Joh. 14, 23.

Luggemiſed.

Köik hea andmine, ja köik täis and tulleb üllewelt, ja tulleb mahha walguſe Iſſaſt. Jakob. 1, 17.

Tännage ikka köige asjade eeſt Jummalat ja Iſſat, meie Iſſanda Jeſuſe Kristuſe nimmel. Ewe. 5, 20.

Karda Jummalat, ja pea temma käſſud, ſeſt ſe on igga innimeſe kohhus. Kogguj. 12, 13.

Jummala ſönna peab ennam wötma kuulda, kui innimeſe ſönna. Apost. Teg. 5, 29.

Heitke köik omma murred Iſſanda peäle, ſeſt ta murretſeb teie ette. 1 Pet. 5, 7.

Lota Jehowa peäle, ja ärra toeta mitte omma enneſe nöu peäle. Oppſön. 3, 5.

Teie ei pea koggoniſte mitte wanduma, waid teie könne olgo jah, jah; ja ei mitte, ei mitte; mis üle ſedda on, ſe on ſeſt eggedaſt. Matt. 5, 34 ja 37.

Sinna pead Iſſandat omma Jummalat kümmardama, ja tedda ükſpäinis tenima. Matt. 4, 10.

Laske köigis ommad pallumiſed palwe ja ohkamiſe läbbi Jummalale teäda ſada. Wilip. 4. 6.

Teie pallute, ja ei ſa mitte, ſepärraſt et teie pahhaste pallute. Jakob. 4, 3.

Kui ſa Jummalat pallud, ei pea ſa mitte ol-

Luggemised.

lema kui need sallalikud, kes palluwad, et neid inimesteſt peab nähtama. Matt. 6, 5.

Kui teie Jummalat pallute, ei pea teie mitte paljo lobbiſema. Matt. 6, 7.

Hüa mind appi ahhastuſe päwal, ſiis tahhan ma ſind wäljakiskuda, ja ſa pead mind auustama. Laul. 50, 15.

Ärge joge énnaſt täis wina, kuſt üks önneto ello tulleb. Ewes. 5, 18.

Kes ei tahha töed tehha, ei pea ka mitte ſöma. 2. Teſſ. 3, 10.

Omma palle higgi ſees pead ſa leiba ſöma, künni jälle müllaks ſaad. 1. Moſ. 3, 19.

Minna maenitſen teid, et peab tehtama pallumiſi, palweſid töiste eeſt, ja tännamiſi köikide inimeste eeſt: kunningate ja köikide eeſt, kel köigüllem melewald on; et meie rohholiſt ja waikiſt ello wöikſime ellada, köige Jummala kartuſe ja auſa ello ſees, ſeſt ſe on armas Jummala ja meie Önnisteggija meleſt. 1. Timt. 2, 1, 2 ja 3.

Kes warrastanud, ſe ärgo warrastago mitte ennam, waid tehko énnemine töed, ja ſaatko kättega head, et temmal olleks ſellele jaggada, kel tarwis on. Ews. 4, 28.

Auus nimmi lon kállim, kui ſuur rikkus; ja arm on parrem kui hõbbe ja kuld. Öpts. 22, 1.

Luggemiſed.

Hoitke énnaſt ſe eeſt, mis näitab kurri ollewad. Teſſ. 5, 22.

Köik rojastus ehk ahnus olgo nimmetamata teie ſeas, ja habbemata kõnne ja ngljaheitmine, mis ei kõlba. Ews. 5, 3, 4.

Kuida teie tahhate, et inimeſed teile peawad teggema, nendaſammoti tehke ka neile. Luk. 6, 31.

Armastage omma wihhaneihhed; önnistage neid, kes teid árraneedwad, ja palluge nende eeſt, kes teile liga tewad. Luk. 6, 27, 28.

Jummala kümneſt käſſuſt.

I. Sul ei pea mitte töiſi Jummalaid ollema minno körwas.

II. Sinna ei pea mitte Jummala omma Jſanda nimme ilma asjata ſuhhu wõtma: ſeſt Jſand ei jätta ſedda nuhtlemata, kes temma nimme kurjaste prugib.

III. Sinna pead pühhapäwa pühhitſema.

IV. Sinna pead omma iſſa ja emma auuſtama, et ſinno käſſi hästi käib, ning et ſinna kaua ellad ma peäl.

Jummala kümneſt käſſuſt.

V. Sinna ei pea mitte tapma.

VI. Sinna ei pea mitte abbiello ärrarikkuma.

VII. Sinna ei pea mitte warraſtama.

VIII. Sinna ei pea mitte üllekohhut tünnistama omma liggimeſe wasto.

IX. Sinna ei pea mitte himmuſtama omma liggimeſe kodda.

X. Sinna ei pea mitte himmuſtama omma liggimeſe naeſt, ſullaſt, ümmerdajat, weikſid egga muud, mis temma päralt on.

Mis ütleb Jummal köigiſt neiſtſinnatſiſt käskudeſt?

Temma ütleb nenda: minna ſe Jsſand ſinno Jummal, ollen üks wägga wihhane Jummal, kes wannemate pattud nuhtleb laste kätte, kolmandamaſt ja neljandamaſt pölweſt ſadik, kes mind wihkawad: agga neile, kes mind armaſtawad, teen minna head tuhhandeſt pölweſt ſadik.

Pühhaſt Risti-Uſſuſt.

Eſſimene öppetus.

Lomiſeſt.

Minna uſſun Jummala ſe Jſſa, köigewäggewama taewa ning ma loja ſiſſe.

Tõine öppetus.

Ärralunnaſtamiſeſt.

Minna uſſun Jeſuſe Kristuſe Jummala aino poja meie Jſſanda ſiſſe, kes on ſadud pühhaſt waimuſt; ilmale todud neitſiſt Mariaſt; kännatanud Pontſiuſe Pilatuſe al; risti lödud; ſurnud ja mahhamaetud; állaläinud pörgohauda; kolmandamal päwal jälle üllestöusnud ſurnuſt; üllesläinud taewa; istub Jummala omma köigewäggewama Jſſa parremal käel: ſeält temma tulleb kohhut möistma ellawate ja ſurnute peäle.

Kolmas öppetus.

Pühhitſemiſeſt.

Minna uſſun pühha Waimo ſiſſe, üht pühha risti koggoduſt; pühhade oſſaſamiſt; pattude andeks-andmiſt; lihha üllestöusmiſt, ning iggewest ellu Amen!

Meie Issa ꝛc.

Meie Issa kes sa olled taewas; pühhitsetud sago sinno nimmi; tulgo meile sinno riik; sinno tahtmine sündko kui taewas, nenda ka ma peäl; meie iggapäwast leiba ánna meile tännapäew; ánna metle andeks meie wõllad, kui meie andeks ánname omma wõiglaestele, ning ärra sada meid mitte kiusatuse sisse: waid peasta meid ärra sest kurjast; sest sinno pärralt on se riik, ning se wäggi ning se au iggaweste Amen! —

Palwe.

Ma ollen weike lapsoke
weel álles nörk ja noroke,
ning peälegi weel rummal;
oh! juhhata mind Jummal! —
Köik head sa olled teinud mul,
sest ánnan tännokitust sul:
ja pallun köigest hinge wäest:
et ánna mülle ommast käest,
so palge ees köik tehha,
mis armas sul on nähha.
Mind hoia wallet räkimast,
ja melehaigust teggemast:
ma pallun ánna wagga meelt,
et targast prugin suud ja keelt;
et sinno auu kulutan,
mo wannemid ka auustan,
ning nende jönna wõttan. Amen! —

Numrid:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

1 ûks	6 kuus
10 kümme	60 kuus kümmend
100 ſadda	600 kuus ſadda
1000 tuhhat	6000 kuus tuhhat
2 kaks	7 ſeitſe
20 kaks kümmend	70 ſeitſe kümmend
200 kaks ſadda	700 ſeitſe ſadda
2000 kaks tuhhat	7000 ſeitſe tuhhat
3 kolm	8 kahhekſa
30 kolm kümmend	80 kahhekſakümmend
300 kolm ſadda	800 kahhekſa ſadda
3000 kolm tuhhat	8000 kahhekſa tuhhat
4 nelli	9 ühhekſa
40 nelli kümmend	90 ühhekſa kümmend
400 nelli ſadda	900 ühhekſa ſadda
4000 nelli tuhhat	9000 ühhekſa tuhhat
5 wiis	10,000 kümme tuhhat
50 wiis kümmend	100,000 ſadda tuhhat
500 wiis ſadda	1000,000 tuhhat tuhhat, ehk miljon.
5000 wiis tuhhat	

Roma Numrid:

I II III IV V VI VII VIII IX.
1 2 3 4 5 6 7 8 9.

X kümme	C ſadda
XX kaks kümmend	CC kaks ſadda
XXX kolm kümmend	CCC kolm ſadda
XL nelli kümmend	CCCC nelli ſadda
L wiis kümmend	D wiis ſadda
LX kuus kümmend	DC kuus ſadda
LXX ſeitſe kümmend	DCC ſeitſe ſadda
LXXX kahhekſa kümmend	M tuhhat
LXXXX úhhekſa kümmend.	MM kaks tuhhat.

MDCCCXXIII.
1823.

Kirja wahhetähhed, ja nende ſelletus.

, Kómma ſeiſab könne jätkude wahhel, ja tähhendab, et pisſut kinnipiddada, ja wahhet jätta, ötſe kui et ſaaks hingata, nenda kui:
kes Jsſandat kardab, auustab neid, kes tedda ſünnitand.

; Kómma punkt pánnakſe ſiis, kui jo mön-

Kirja wahhetähhed, ja nende selletus.

ned kömmad tehtud, ja könne ikka weel emale tähheb nenda kui:

Ötse kui se on, kes warju täutab, ja tuult taggaajab; nenda on se, kes unenägguſid tähhele panneb.

: Kolon seisab, kui könne polele saab, ning ka siis, kui sedda tulleb nimmetada, mis üks töine üttelnud, ehk kuida temma räkind, nenda kui:

kui pattuſtpöörmata olled, ja pattuſtpöörmataks jäed: siis ei wöi sul taewarigi perrimist ólla. Pühha Paulus ütleb: jätke mahha wallet, ja räkige töt.

. Punkt tehhakse siis, kui könne ötsa sanud.

? Küsſimiſetähht; tedda pánnakse nende jönnade tahha, miska küsſitakse, nenda kui:

kes seäl on?

! Ohkamiſetähht pánnakse nende sönnade tahha, mis raskeſt ehk römſaſt süddameſt ohkades tullewad, nenda kui:

oh! ma waene! oh! sedda römu!

= Politaja näitab, et üht jönna poleſt wöetud, nenda kui:

——————— walelik.

" Wöerad (jönnad). Kui kegi töiſe sönnad omma kirja panneb, siis teeb temma esſi-

Kirja wahhetähhed, ja nende selletus.

meſe sõnna ette ja wiimſe sõnna tahha need kriipſokeſed, et tähhendada, et need mitte temma enneſe, waid tõiſe sõnnad on; nenda kui:

Jeſa kirjutab mülle: „poeg õppi! ſeſt ſe on rikkas, kes paljo õppind".

[ ] ehk ( ) Klamrid. Kui üht sõnna tõiſe sõnna jure ſelletuſeks pánnakſe, ja tedda häddaſt ſinna tarwis ep olle: ſiis kirjutakſe tedda klamrite wahhele, ja tähhendakſe séllega, et luggedes tedda wõib ülleüppata; nenda kui:

Agga temma (Jeſus) läks ülles Jeruſalémma.

* Tähhendaja näitab, et ſeſt asjaſt ehk sõnnaſt, kelle jures ta ſeiſab, allamal tähhenduſt antakſe, ja juhhatab ſélle peále.

* Kustus. Kui lauludes mõnnikõrd laulo wiſi wasto, üks e ülletäidab: ſiis kustutakſe ſedda árra; ja, et ſedda tehtud, antakſe ſelle kriipſokeſega (') mõista; nenda kui:

Mull' walmistaſid warraks.

— Mõtleja. Kus sélle jonekeſega kirjas üht wahhet jätakſe, ſeál antakſe luggijale tähhenduſt, árraarwata, mähherdune ſe asſi on, mis temma luggenud.

Laddina kele pohkſtawid.

Sured: — — A B C D E F G H I K L M
piſikeſed — — a b c d e f g h i k l m
Saksa kirj. pohkſt: a b c d e f g h i k l m
Sured: — — N O P Q R S T U V X Y.
piſikeſed: — — n o p q r ſs t u v x y
Saksa kirj. pohkſt: n o p q r ſs t u v x y.

Saksa kele kirjas on ennam pohkſtawiſid, kui ma keles ep olle. Neid, mis rohkem on, on ſeitſe, ja on needſinnatſed, mis ſiin näidatakſe, nenda kui:

Cc	—	—	ütle	—	— tſe
Ff	—	—	"	—	— ehw
Qq	—	—	"	—	— ku
Vv	—	—	"	—	— wau
Xx	—	—	"	—	— iks
Yy	—	—	"	—	— ipsilon
Zz	—	—	"	—	— tſet

Saksakele kirjutakſe:			makele kirjutakſe:
Ceres	—	—	Seres
Cajus	—	—	Kajus
Africa	—	—	Ahwrika
Faustus	—	—	Waustus
Quintus	—	—	Kwintus
Xerxes	—	—	Serkſes
Ysop	—	—	Jſop
Zacharias	—	—	Sakkarias.

Tähhendus.

Werimine on luggemise põhhi, Kes õiete ei mõista werida, ei sa ialgi õiete luggeda. Sepärrast lasko innimene, kes lapsi õppetab

1) polisõnnu, mis kahhe, kolme ja nelja pohkstawiga kirjutud, nikaua õppida, künni lapsed neid selgeste ja kinnihakkamata ning ka ladduságste werirwad: egga ärgo hakkako mitte énnemine kokkoluggemise peále, kui siiswast kui werimine õige selge on.

2) Kui kahhe, kolme ja nelja pohkstawiga sõnnad hästi weritakse, nenda kuida õige on: siis hakkako temma jälle eestõtsast, ja lasko lapsi neidsammu polisõnnu werimata luggeda. Kui se ka hästi kõrdalähheb: siis mingo temma

3) kokkoluggemiste tükkide peále, ja lasko neid werimata luggeda.

4) Antko temma lastele ka peast mõnnikõrd üht ehk tõist sõnna werida.

5) Kui pohkstawisid on näitamas, siis õppetago temma lapsi pehme b ja kõwwa p, nenda kui ka pehme d ja kõwwa t wahhel õiged wäljahüüdmise wahhet teggema. Nendasammoti näitko temma ka sedda wahhet, mis j, g, ja k, wahhel kulukse ollewad.

Sulla pohkſtawid

need, kélle al úks táp ſeiſab; nenda kui ą ę o ų, ja náitab ſe tippikene, et ſélle pohkſtawiga, kélle al tedda náhtakſe, úks i kokko on ſullanud. Sönnad náitwad ſedda ſelgeste

arm Jummalaſt — ą r m hobiſt.
tal lamba poeg — t ą l kus hobboſt pean
wars márra — w ą r s lua tagga
palka ſaab orri — p ą l k a tuaks metſaſt
wil lamba ſeljas — w į l innimeſe kúlges
kool tulleb ſuuſt — k o ǫ l kus lapſed öppiwad.

Röhhutud pohkſtawid

need, kélle peál ſe kriipſokene (ˊ) náhha, mis ſedda náitab, et heál ſélle pohkſtawi peále kánnab, ja ötſe temma peále röhhub, kélle úlle tedda náhtakſe ſeiswad. Sönnad, mis ſeie panneme, andwad tähhenduſt, nenda kui:

kállale lähheb kallamees—kállale tulleb karru
kánna pessas on munna —kánna tagga kánnus
múrre on süddames —múrre keles
wárras wöttab —wárras torgib
wánnutan watlad —wánnutan innimeſt.

Õ, õ.

Seſinnane pohkſtaw pudus tännini makele awitſas, mis ömmetige häddaſt tarwis lähheb, kui ſelgeste kirjutada, ja öiete luggeda. Temma heált ehk helli kuled, kui kegi hobboſt ajab ja õ hüab. Sönnad andwad ſelguſt; nenda kui:

kõrt keeb paddas — kört künnan wäljal
tõe hinda makſetakſe — tõe tundmiſt ánnab Jummal
õe pimmeduſt kardan — õe ſurma nuttan
röigaſt pannen aida — röigaſt ſöön.

Mâitus:

Kuida mõnned sõnnad ja nimmed kirjutes lühhendakse.

Rmt:	—	Ramat
ptk.	—	peatük
s.	—	salm
w.	—	wäers
lhk.	—	lehhekülg
N.	—	número
Ewan.	—	Ewangelium
Epst.	—	Epistel
Matt.	—	Mattéus
Mark.	—	Markus
Luk.	—	Lukas
Joan	—	Joánnes
Apst. T.	—	Apostlide Teud.
Rom.	—	Roma rahwa ramat
Korn. 1.	—	Korintuse esimene ramat
Korn. 2.	—	Korint. töine
Kalt.	—	Kalatiá ramat
Ewes.	—	Ewesuse —
Wilp.	—	Wilippuse —
Kol.	—	Kolossuse —
Tess.	—	Tessalónika ramat
Timot.	—	Timotéuse —
Tit.	—	Tituse —
Wilem.	—	Wilemoni —
Pet.	—	Petruse —
Ebr.	—	Ebrea —
Jkb.	—	Jakobuse —
Jud.	—	Juda ramat
Joan. ilm.	—	Joannese ilmutamise ramat
W. T.	—	Wanna Testament
U. T.	—	Uus Testament

j. n. t. s. ehk ɔc. se on: — ja need töised sõnnad.

Wõerad

innimeste, linnade, made ja saarte nimmed, mis U. T. seiswad, agga, mis meie rahwas ialgi mitte õiete, waid ikka wäraste loeb, eht koggoniste ei sa luggeda.

Aa ron	—	Aaron
A dra mit	—	Adramit
A ga pus	—	Agápus
A grip pas	—	Agrippas
Ah ka ja	—	Ahkája
A kel da ma	—	Akeldáma
A ki las	—	Akilas
A leks an dri a	—	Aleksándria
An na ni as	—	Ananías
An nas	—	Annas
An ti oh ki a	—	Antiohkia
An ti pa ter	—	Antípater
Ap pi as	—	Appias
Ap pi we ri a	—	Appiwéria
A pol los	—	Apóllos
A ra bi a	—	Arábia
A ris tar kus	—	Aristárkus
A si a	—	Asia
A so di	—	Asodi
A te na	—	Aténa

E gip tus	—	Egíptus
E li mas	—	Elimas
E mor	—	Emor
Ep aw ro di tus	—	Epawrodítus
Ep aw ras	—	Epawras
E pi ku rus	—	Epikúrus
E ras tus	—	Erástus
E ri o kli don	—	Erioklidon

E ti kus — — Etikus
E we sus — — Ewesus

Ha ra nis — — Haránis
He ro des — — Heródes

Ja son — — Jason
Id du me a — — Idumea
Jes se — — Jésse
Ik ko ni a — — Ikónia
Jop pe — — Jóppe
Ju li us — — Július
Ju pi ter — — Júpiter

Ka i was — — Káiwas
Ka jus — — Kájus
Kal de a — — Kaldéa
Ka li le a — — Kaliléa
Kal li on — — Kállion
Ka ma li el — — Kamáliel
Ka na an — — Kánaan
Kan kre a — — Kankréa
Ka pa do ki a — — Kapadókia
Kei sa re a — — Kaisárea
Kúp rus — — Kúprus
Ki li ki a — — Kilíkia
Ki on — — Kíon
Ki re ne a — — Kirenéa
Klau di us — — Klaudius
Kor ne li us — — Kornélius
Ko rin tus — — Korínthus
Kre ta — — Kréta
Kris pus — — Krispus.

La se a — — Laséa

Li bi a — — Líbia
Li ber ti ni — — Libertíni
Li da — — Lída
Li ka o ni a — — Likaónia
Lu ki us — — Lúkius
Lú si as — — Lúsias

Ma ke do ni a — Makedónia
Mat ta tí as — Matatías
Mer ku rí us — Merkúrius
Me so po tá mi a — Mesopotámia
Mi lé tus — Milétus
Mi ti lé ne — Mitiléne
Mna son — — Mnason
Mó lek — — Molek.

Naat sa ret — — Naatsaret
Ni ká nor — — Nikánor
Ni ko lá us — Nikoláus
Ni kó po lis — Nikópolis
O né si mus — Onésimus.

Pa bi lon — — Pábilon
Pam wi li a — Pamwília
Par me na — — Parména
Par na bas — — Párnabas
Par ti a — — Pártia
Par to lo me us — Partoloméus
Par sa bas — — Pársabas
Pa tra a — — Pátraa
Pa wus — — Pawus
Per ni ke — — Pérnike
Pe ro e — — Peróe
Pi la tus — — Pilátus

Pi si di a	—	Pisídia
Pi ti ni a	—	Pitínia
Plas tus	—	Plastus
Pont si us	—	Pontsius
Pris kil la	—	Priskílla
Pro ko rus	—	Prókorus
Pu bli us	—	Públius
Pu te o lon	—	Putéolon

Rem wan	—	Remwan
Ri gi o ni	—	Rigióni
Ro dus	—	Rodus

Sad du se er	—	Saduséer
Sa la mi na	—	Salámina
Sal mo ne	—	Salmóne
Sa lo mon	—	Sálomon
Sa ma ri a	—	Samária
Sa mo tra ki a	—	Samotrákia
Sa ron	—	Sáron
See kim	—	Seekim
Se kun dus	—	Sekúndus
Se lei ki a	—	Seleíkia
Ser gi us	—	Sérgius
Si do ni a	—	Sidónia
Si las	—	Sílas
Si ri a	—	Síria
Si ra ku sa	—	Sirakúsa
Ske wa	—	Skéwa
So pa ter	—	Sópater
Sos te nes	—	Sóstenes.

Ta bi a	—	Tabía
Ta mas kus	—	Tamáskus
Tar sus	—	Tarsus

Teh wa nus	—	Téhwánus
Te me tri us	—	Temétrius
Ter ben —	—	Terben
Ter tul lus	—	Tertúllus
Tes ſa lo ni ka	—	Teſſalónika
Ti a na —	—	Tiána
Ti a ti ra—	—	Tiatíra
Ti gi kus —	—	Tígikus
Ti mon —	—	Timon
Ti ra mi kus	—	Tirámikus
Ti rus —	—	Tirus
To i kus —	—	Tóikus
To le ma i	—	Tolemái
Tro a —	—	Tróa
Tri ta ber ni a	—	Tritabérnia
Tro ji li on	—	Trojílion
Tro wi mus	—	Trowímus
Tru ſil la—	—	Truſílla
Wa ra o —	—	Wárao
Wa ri ſe er	—	Wariſéer
We liks —	—	Weliks
Wes tus —	—	Westus
Wi le mon	—	Wilémon
Wi lip pus	—	Wilíppus
Wor tu na tus	—	Wortunátus
Wõ ni ki a	—	Wõníkia
Wri gi a	—	Wrígia.

Kuida Ue-Testamendi ramatus Ewangeljumid ja Epistlid tõine tõiſe tahha ſeisma pandud: ſedda on ſellepärraſt tarwis teada, et, kui úht pühha kirja ſalmi úlleslúa, ſedda kõhhe leida, ilma, et paljo lehhitamiſt tarwis olleks.

Kõhhe ees ötsas seiswad Ewangeljumid; neid on nelli:

1. Matteuse - }
1. Markuse - } ewangeljum
3. Lukase - }
4. Joannese - }

nende järrele tulleb
Apostlite teggude ramat.

Siis tullewad Epistlid:

1. Epistel Roma rahwale
2. Epistlit Korintuse rahwale
1. Epist. Kalatia rahwale
1. Epist. Ewesuse rahwale
1. Epist. Wilippuse rahwale
1. Epist. Kolossuse rahwale
2. Epist. Tessalonika rahwale
2. Epist. Timoteusele
1. Epist. Titusele
1. Epist. Wilemonile
2. Petruse epistlit
3. Joannese epistlit
1. Epist. Ebrea rahwale
1. Jakobuse epistel
1. Juda epistel, ja kõigewiimsest
Joannese ilmutamise ramat.